

N:o 3.

Af herr **von Strokirch**, med förslag till grundlagsändringar, åsyftande ett ständigt ekonomiutskotts inrättande i stället för de tillfälliga utskotten.

När rikets ständer år 1863 fingo emottaga Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till ny riksdagsordning och äfven vid dettas slutliga afgörande under 1865 års riksdag blef, på skäl som finnas anförda i motiven för bemälda kongl. proposition, den meningen inom samtliga riksständen öfvervägande, att sådana frågor, som under ståndsriksdagarne blifvit hänvisade till allmänna besvärs- och ekonomiutskottet, hädanefter skulle få en för sig fördelaktigare utredning än den, som förut kommit dem till del, om för dem, efter mönster från andra länder, inrättades s. k. tillfälliga utskott; dessa kommo också till stånd liksom för att på försök tillämpa ett nytt utskottssystem i jembredd med de hos oss nationella, på ståndsorfattningen grundade och under dess utveckling tid efter annan till samfälda utbildade utskotten; försöket med detta nya system eller de tillfälliga utskotten kan dock, efter hvad som derom blifvit vid föregående tillfällen inom riksdagen framhållet och af erfarenheten bestyrkt, icke anses hafva vid tillämpningen till fullo motsvarat hvad som deraf förväntades; hvartill orsaken otvifvelaktigt är beroende af flerfaldiga omständigheter, bland andra dem, att mångfalden af inom kamrarne afgifna motioner icke står i rimligt förhållande till kamrarnes personantal, hvarföre hvarje väckt och till utskottet remitteradt förslag icke, såsom från början varit afsedt, kan be-

tinga ett för sig ensamt tillsatt utskott, bestående af speciellt i hvar och ett fall insigtsfulla personer. Det förhållandet, att lika beskaffade frågor remitteras till utskott efter olika grunder inom hvardera kammaren (den ene remitterar dem till tillfälligt, under det den andre låter dem gå till ständigt utskott), bidrager ej heller till förmån för de tillfälliga utskotten, enär derigenom vållas tidsutdrägt och ofta ett onödigt och förspildt utskottsarbete, såsom när en fråga efter långt och mycket utredande arbete i tillfälligt utskott får läggas till handlingarne eller afslås i sin kammare endast därför att den redan blifvit af båda kamrarne afgjord under form af betänkande från ständigt utskott; då sådana olägenheter förefinnas, och då en lång erfarenhet inom vårt land klart ådagalagt, hurusom frågor utredning och behandling vid riksdag i väsentlig mån främjas genom samarbete af ledamöter från hela riksdagen eller numera båda kamrarne, samt tidvinst för frågornas föredragning och afgörande inom riksdagen äfven derigenom beredes, så anser jag att en tillämpning af ett sådant samarbete äfven i hvad angår sådana ärenden, som nu från hvardera kammaren remitteras till dess tillfälliga utskott, vore både behöflig och nyttig, samt likaledes att ett nytt utskott under namn af ekonomiutskott, bestående af 24 ledamöter, borde inrättas. På grund af hvad här ofvan anförts äfvensom i afsigt att bereda möjligheten af en mellan regering och riksdag lättad samverkan angående den ekonomiska lagstiftningen, vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville, med upphäfvande af allt hvad som i grundlagarne finnes stadgadt om tillfälliga utskott, för sin del besluta att i dess ställe i grundlagen införa bestämmelser om ett nytt utskott, bestående af 24 ledamöter, benämndt ekonomiutskott, samt att nedanstående grundlagsparagrafer måtte i anledning deraf få följande förändrade lydelse:

Regeringsformen.

§ 53.

Föreslagen lydelse.

Lagtima riksdag skall för ärendenas beredning tillsätta dessa utskott, ett konstitutionsutskott, att väcka

och upptaga frågor rörande förändringar i grundlagarne och yttranden deröfver till Riksdagen afgifva samt att granska de i statsrådet förda protokoll; ett statsutskott, att utreda och för Riksdagen uppgifva statsverkets och riksgäldsverkets tillstånd, förvaltning och behof; ett bevillningsutskott att behandla bevillningsfrågor; ett bankoutskott att öfverse bankens styrelse och tillstånd samt föreskrifter om bankoförvaltningen gifva; ett lagutskott att utarbета de från kamrarne remitterade förslag till civil-, kriminal-, kommunal- och kyrkolagarnes förbättring, samt ett ekonomiutskott att upptaga frågor om stiftande, ändring, förklaring och upphäfvande af lagar och författningar, som rikets allmänna hushållning röra, äfvensom om grunderna för allmänna inrättningar af alla slag, i hvilka samtliga mål Riksdagen dock icke eger annat eller mera besluta än föreställningar och önsknningar att hos Konungen anmäla.

Å urtima riksdag — — — — —
— — — — — ärenden.

Riksdagsordningen.

§ 37.

Föreslagen lydelse:

1. Å hvarje lagtima riksdag skola inom åtta dagar efter dess öppnande tillsättas: ett konstitutionsutskott, ett statsutskott, ett bevillningsutskott, ett bankoutskott, ett lagutskott samt ett ekonomiutskott. Dessa Riksdagens utskott skola bestå: konstitutionsutskottet af tjugoo, statsutskottet af tjugofyra, bevillningsutskottet af tjugoo, bankoutskottet af sexton, lagutskottet af sexton och ekonomiutskottet af tjugofyra ledamöter, hvilka hvardera kammaren till halfva antalet inom sig välja antingen omedelbart eller, om kammaren så beslutar, genom elektoror, ankommande på kammarens sammantämmande beslut att, när sådant finnes vara af nöden,

tillsätta särskildt utskott för upptagande af fråga, som tillhör annat utskotts behandling, så ock att, derest utskott anmäler behof af förstärkning i ledamöternas antal, sådant bevilja.

2. Hvardera kammaren — — — — —
— — — — — inträda.

3. Kamrarne kunna äfven, der dem nyttigt synes, tillsätta, hvar för sig, ett utskott till upptagande af deras enskilda angelägenheter.

4. Å urtima — — — — — ärenden.

5. Ej må statsråds ledamot eller justitieråd i utskott eller val till utskott deltaga, ej heller någon, af hvilken Riksdagen kan fordra redo och ansvar, inväljas i utskott, der redovisning för hans egna embetsätgärder kan förekomma.

§ 43.

Föreslagen lydelse:

Ekonomiutskottet skall meddela utlåtande öfver de från kamrarne hänvisade frågor om stiftande, ändring, förklaring och upphäfvande af lagar och författningar, som rikets allmänna hushållning röra, äfvensom om grunderna för allmänna inrättningar af alla slag, i hvilka samtliga mål Riksdagen dock icke eger annat eller mera besluta än föreställningar och önskningsar att hos Konungen anmäla.

§ 44.

Föreslagen lydelse:

Utskotten — — — — — äldst.
Utskotten utse ock, hvart för sig, sekreterare och, efter samråd med honom, den öfriga betjening, som nödig finnes.

§ 47.

Derest utskott anser nödigt att, till öfverläggning om något ärende, med annat utskott — — — — —
— — — — — taga del.

§ 55.

Föreslagen lydelse:

Motion — — — — —
— — — — — öppnande. Sedermera må sådan fråga, med undantag af grundlagsförslag och fråga, som tillhör *ekonomiutskottets behandling*, icke kunna — — — — —
— — — — — föränledes.

Motion — — — — — sammanföras.

§ 56.

Föreslagen lydelse:

Konungens propositioner, så ock motioner i ämnen, som tillhöra utskotts behandling, kunna icke till afgörande i kammare företagas, innan utskott deröfver afgifvit yttrande. Frågor, som röra någondera kammaren enskildt, må genast afgöras.

§ 59.

Betänkande, som af utskott afgifvits — — — — —
— — — — — företages.

Utskotts — — — — —
— — — — — begär.

§ 62.

Föreslagen lydelse:

Kammarens beslut i fråga, som icke rör kammaren enskildt, skall medkammaren genom utdrag af protokollet delgifvas. *Har målet varit af utskott handlagdt*, skall ock detta om beslutet på enahanda sätt underrättas. Derest — — — — — uppehållas.

§ 63.

Föreslagen lydelse:

När fråga — — — — — återförvisas.
 Stanna kamrarne öfver någon fråga, *deri utskottet sig yttrat*, uti hufvudsakligen — — — — — till kamrarne inkomma.
 Hvad kamrarne sammanstående — — — — — förfallit.

§ 80.

Föreslagen lydelse:

I mål, som blifvit af utskott handlagda, — — —
 — — — beredt.

Fr. von Strokirch.